

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249008

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความสำเร็จประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น
THE PROPOSED POLICY FOR THE EFFECTIVENESS OF INCLUSIVE
SCHOOLS IN KHON KAEN PROVINCE

นายพงษ์ศักดิ์ อุกาบขาว

วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2559

600253526

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิภาพของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น
THE PROPOSED POLICY FOR THE EFFECTIVENESS OF INCLUSIVE
SCHOOLS IN KHON KAEN PROVINCE

นายพงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว

วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น

นายพงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

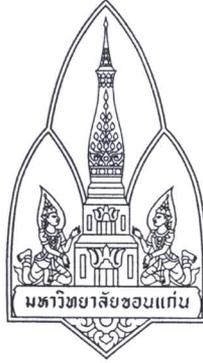
พ.ศ. 2553

**THE PROPOSED POLICY FOR THE EFFECTIVENESS OF INCLUSIVE
SCHOOLS IN KHON KAEN PROVINCE**

MR. PONGSAK PHUKABKHAO

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY PROGRAM
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์: ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมามีประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นายพงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ์	ประธานกรรมการ
ดร.ประยุทธ์ ชูสอน	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีชัย บุญเต็ม	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

.....

(ดร.ประยุทธ์ ชูสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ลำปาง แม่นมาตย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว. 2553. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียน
เรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ดร. ประยุทธ์ ชูสอน, ศ. ดร. ผดุง อารยะวิญญู

บทคัดย่อ

249008

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียน
เรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดตามกรอบ
โครงสร้างซีท ในด้านนักเรียน สภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอนและเครื่องมือ ใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงนโยบาย มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ใช้วิธีดำเนินการวิจัย 3 วิธี
คือ 1) การศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการแก้ปัญหา 2) การสนทนา
กลุ่มเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและสิ่งคุกคาม และ 3) การศึกษาพหุกรณีสถานศึกษา
ต้นแบบ และขั้นตอนที่สองการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายจากข้อมูลที่สังเคราะห์ได้จากผลการวิจัย
ในขั้นตอนแรก ตามเกณฑ์ความสอดคล้อง เหมาะสม เป็นประโยชน์ เป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับ
ใช้วิธีดำเนินการวิจัย 3 วิธี คือ 1) การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และ
3) การประชาพิจารณ์

ผลจากการวิจัย

1. ได้วิสัยทัศน์ว่า “ภายในปี 2558 จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดชั้นนำการจัดการศึกษาเรียน
ร่วมในสถานศึกษาทุกระดับอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องตามความ
ต้องการจำเป็นของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านทักษะการช่วยเหลือตนเอง
ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต ทักษะทางวิชาการและทักษะการงานอาชีพ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้” และได้พันธกิจ 9 ประการ คือ 1) พัฒนา
ระบบการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) สร้างโอกาสให้เด็กพิการได้
เข้าเรียนร่วมในสถานศึกษาทุกระดับอย่างเท่าเทียม 3) ส่งเสริมและพัฒนาเด็กพิการตามเกณฑ์มาตรฐาน
และได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นทุกด้าน 4) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กพิการให้
สามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และมีส่วนร่วมทางสังคมในทุกมิติ 5) สร้างและ
พัฒนาภาคีเครือข่าย แหล่งบริการและระบบการคัดกรอง แบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย 6) พัฒนาศักยภาพ
ของครูและบุคลากรให้มีเจตคติที่ดี มีทักษะในการทำงานและมีขวัญกำลังใจ 7) พัฒนาหลักสูตร การ
เรียนการสอน การวัดและประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วย
กระบวนการวิจัย 8) ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานองค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ
ครอบครัว จัดการศึกษาเรียนร่วมอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน และ 9) สร้างความพร้อมของสถานศึกษา

249008

ในด้านสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

2. ได้ชุดของเป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัด ตามกรอบโครงสร้างชีวิต ที่มุ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ อาทิ มุ่งมั่นในการบริหารจัดการ มีระบบการคัดกรอง มีการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีการเตรียมความพร้อมของเด็กและส่งต่อเข้าเรียน มุ่งวางแผน วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จัดตั้งศูนย์ประสานงาน กำหนดมาตรฐาน ติดตาม กำกับและประเมินผล ระดมสรรพกำลังความร่วมมือ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินงาน จัดโครงสร้างการบริหาร สร้างทีมงาน มีเป้าหมายทิศทางและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพ มุ่งจัดระบบการจัดการเรียนร่วม ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ประชาสัมพันธ์ จัดสรรงบประมาณ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เพื่อให้เด็กพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

Pongsak Phukabkhao. 2010. **The Proposed Policy for the Effectiveness of Inclusive Schools in Khon Kaen Province**. Doctor Philosophy Thesis in Educational Administration, Graduate School, Khonkaen University.

Thesis Advisors : Dr. Prayuth Chusorn, Prof. Dr. Padoong Arayawinyoo

ABSTRACT

249008

The objective of this research was to develop the proposed policy for effectiveness of inclusive schools in Khon Kaen Province, including: vision, mission, goal, strategy, and indicators according to SEAT Framework regarding to the students, environment, activities, and tools by Proposed Research Methodology with 2 phases. The first phases was the preparation proposed policy including 3 methods of research methodology: 1) the survey to study current situation as well as guidelines in problem solving, 2) the focus group discussion for discussing the strength, weakness, opportunity, and threat. 3) the study of multi-cases of pilot schools. The second phases was the development of the proposed policy from synthesized information from the research result of the first process, based on criterion of congruity, propriety, utility, feasibility, and acceptability. There were 3 research methodologies: 1) the focus group discussion, 2) the operational seminar, and 3) the public hearing of stakeholders.

The research findings:

1. There was the vision that “In 2015, Khon Kaen Province would be a leading province in managing the inclusive classrooms in schools at all level with equality and quality including adequate policy based on the disabled children’s needs so that they would be developed with full potential in self -help skill, social and living skill, academic skill, working and occupational skill, and live in society happily under environmental condition could be accessed and utilized by them.” Nine missions were: 1) the development of inclusive educational management system with efficiency and effectiveness. 2) the creation of equal opportunity for disabled children to learn in the inclusive schools at all level. 3) the enhancement and development for disabled children based on standard criterion as well as development of necessary basic skills with full potentiality in every aspect. 4) the enhancement and development of disabled children’s quality of life so that they could live independently with human dignity, and participate in society in every dimension. 5) the creation and development of participatory network party, service origin

249008

and selection system from every sector. 6) the development of teachers and staffs to have knowledge and understanding, good attitude and working skill as well as creating good morale in work practice. 7) the development of curriculum, instruction, evaluation and transfer of learning achievement as well as developing a new knowledge through the research process. 8) the enhancement and support by the work units of public, private, local administrative organization, or family, in organizing the inclusive education with quality standard, and 9) the development of readiness in schools regarding to the environment condition, technology, facilities, educational media, service, and support that could be able to access and utilize by the disable children.

2. According to the finding, the package of goal, strategy, and indicators, based on SEAT Framework focusing on the success according to vision and mission such as the persistence in administration and management, the selection system for classifying the kind of disabilities, competency rehabilitation, preparation for children and transfer to studying, focusing on the environmental planning and analysis, establishment in work center, determination of the standard, following up, monitoring and evaluating, the collection of all power in collaboration, encouragement and support the schools for being independent in implementation, the management of structure in teamwork, development with goal and direction, the development of standard criterion of quality assurance, the emphasis on the inclusive educational management to be relevant to children's needs, advertisement, budget allocation, technology, facilities, educational media, service, and support for being accessed and utilized by the disabled children.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาอย่างยิ่งจาก ดร.ประยุทธ์ ชูสอน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์และคอยให้กำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราษฎ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีชัย บุญเติม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษาตรวจสอบและเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ดังรายนามในภาคผนวก ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้การตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขร่างข้อเสนอเชิงนโยบายในการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างดีดังรายนามในภาคผนวก ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาและพ่อแม่ผู้ปกครองของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาพหุกรณีสถานศึกษาต้นแบบ ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านท่าสำราญ โรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร และโรงเรียนอนุบาลจันทยานนท์ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษ กรรมการสถานศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรการศึกษาพิเศษ และผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาสละเวลาที่มีค่าในการตอบแบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาเชิงสำรวจ ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มเป้าหมาย ที่เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และเข้าร่วมการระดมความคิดเห็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ทำให้การศึกษาวิจัยได้ข้อมูลครบถ้วน เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยจนได้ข้อเสนอเชิงนโยบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้ คุณพ่อพา ภูกาบขาว คุณแม่จันทร์ ภูกาบขาว คุณตาทองฮวด ตรีโอสฐ์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว ขอกราบขอบพระคุณคุณยายประยูร ตรีโอสฐ์ บุตรและภรรยา ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ตลอดจนเพื่อนร่วมงานและญาติพี่น้องทุกคนที่ทำให้กำลังใจอยู่เบื้องหลังความสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
2. คำถามของการวิจัย	7
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
4. ขอบเขตของการวิจัย	8
5. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	9
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
1. ความหมายความสำคัญและประเภทของความพิการ	13
1.1 ความหมายของความพิการ	13
1.2 ความสำคัญของความพิการ	15
1.3 ประเภทของความพิการ	17
2. การจัดการจัดการเรียนร่วม	19
2.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วม	19
2.2 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม	21
2.3 ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการจัดการเรียนร่วม	23
2.4 หลักการของการจัดการเรียนร่วม	25
2.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม	31
2.6 รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม	33
3. กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	37
3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	38
3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	38
3.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2554	40
3.4 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550	46
3.6 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551	51
3.7 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2550-2554	56
3.8 แนวทางการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พ.ศ. 2546-2555	59
3.9 นโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม	62
4. กระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท	65
4.1 ด้านนักเรียน (Students: S)	66
4.2 ด้านสภาพแวดล้อม (Environment: E)	66
4.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities: A)	68
4.4 ด้านเครื่องมือ (Tools: T)	71
5. มาตรฐานการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม	73
5.1 มาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม	74
5.2 มาตรฐานการศึกษาพิเศษขั้นพื้นฐาน	75
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความมีประสิทธิผลของโรงเรียน	82
6.1 ความหมายของประสิทธิผล	83
6.2 แนวคิดเกี่ยวกับความมีประสิทธิผลของโรงเรียน	84
6.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิผลของโรงเรียน	86
6.4 ลักษณะความมีประสิทธิผลของโรงเรียน	89
7. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย	96
7.1 ความหมายของนโยบาย	96
7.2 ความสำคัญและลักษณะของนโยบายที่ดี	99
7.3 องค์ประกอบของนโยบาย	103
7.4 การนำนโยบายไปปฏิบัติ	112
7.5 รูปแบบการกำหนดนโยบาย	119
7.6 กระบวนการกำหนดนโยบาย	120
8. การวิจัยเชิงนโยบาย	125
8.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบาย	125
8.2 ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบาย	126
8.3 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงนโยบาย	127

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
9. การจัดการศึกษาเรียนร่วมในจังหวัดขอนแก่น	134
9.1 บริบทจังหวัดขอนแก่น	134
9.2 การจัดการเรียนร่วมในจังหวัดขอนแก่น	136
10. กรอบแนวคิดการวิจัย	140
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
1. ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	145
1.1 การศึกษาเชิงสำรวจ	145
1.2 การสนทนากลุ่มเป้าหมาย	148
1.3 การศึกษาพหุกรณี	148
2. ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	151
2.1 การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ	151
2.2 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	152
2.3 การประชาพิจารณ์	153
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
1. ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	156
1.1 ผลการศึกษาริบทบทการจัดการเรียนร่วมในจังหวัดขอนแก่น	156
1.2 ผลการศึกษาพหุกรณี	180
1.2.1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาต้นแบบ	180
1.2.2 การศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษาต้นแบบ	190
1.2.3 ข้อค้นพบสำคัญจากการศึกษาพหุกรณีสถานศึกษาต้นแบบ	229
1.3 ข้อค้นพบสำคัญจากการศึกษาริบทบทการจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดขอนแก่นและการศึกษาพหุกรณี	241
1.4 ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วม จังหวัดขอนแก่น (ร่างที่ 1)	263
2. ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	303
2.1 การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ	304
2.2 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	332
2.3 การประชาพิจารณ์	337

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วม จังหวัดขอนแก่น : ผลลัพธ์สุดท้ายของการวิจัย	
1. ความเป็นมาของข้อเสนอเชิงนโยบาย	347
2. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อควมมีประสิทธิผลของโรงเรียนเรียนร่วม จังหวัดขอนแก่น	349
2.1 วิสัยทัศน์	349
2.2 พันธกิจ	350
2.3 เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัด	350
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
1. ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	373
2. ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	375
3. สรุปการวิจัย	375
3.1 วิสัยทัศน์	376
3.2 พันธกิจ	376
3.3 จำนวนเป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัด	376
3.4 แนวทางการพัฒนาสู่ความสำเร็จ	378
3.5 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นจากการวิจัย	380
4. การอภิปรายผล	381
4.1 ประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย	381
4.2 ประเด็นเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบาย	385
5. ข้อเสนอแนะ	392
5.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	392
5.2 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยสู่การปฏิบัติ	394
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	395
บรรณานุกรม	397
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือ	413
ภาคผนวก ข รายงานผู้ร่วมสนทนากลุ่มเป้าหมาย	417
ภาคผนวก ค รายงานผู้เข้าร่วมประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ	421

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
ภาคผนวก ง	รายนามผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	425
ภาคผนวก จ	รายนามผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์	429
ภาคผนวก ฉ	ภาพแสดงกิจกรรมการวิจัย	435
ภาคผนวก ช	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	443
ภาคผนวก ซ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์	465
ประวัติผู้เขียน		475

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกสัดส่วนตามหน่วยงาน	145
ตารางที่ 2	ค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายองค์ประกอบ	147
ตารางที่ 3	สรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเชิงสำรวจและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบายโดยรวม	168
ตารางที่ 4	สรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเชิงสำรวจและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบายด้านนักเรียน	171
ตารางที่ 5	สรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเชิงสำรวจและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสภาพแวดล้อม	173
ตารางที่ 6	สรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเชิงสำรวจและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบายด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	175
ตารางที่ 7	สรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเชิงสำรวจและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบายด้านเครื่องมือ	178
ตารางที่ 8	สรุปข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเชิงสำรวจ การสนทนากลุ่มเป้าหมาย และจากการศึกษาพหุกรณี เพื่อพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	241
ตารางที่ 9	เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น โดยรวม	309
ตารางที่ 10	เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านนักเรียน	313
ตารางที่ 11	เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านสภาพแวดล้อม	315
ตารางที่ 12	เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	318
ตารางที่ 13	เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านเครื่องมือ	326
ตารางที่ 14	เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการเรียนร่วมโดยรวม	351
ตารางที่ 15	เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านนักเรียน	354

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 16 เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน เรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านสภาพแวดล้อม	356
ตารางที่ 17 เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน เรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	358
ตารางที่ 18 เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดของการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน เรียนร่วม จังหวัดขอนแก่น ด้านเครื่องมือ	367

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	ความเชื่อ หลักการ และเป้าหมายในการจัดการเรียนร่วม	30
ภาพที่ 2	กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	57
ภาพที่ 3	การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework)	73
ภาพที่ 4	โรงเรียนที่มีประสิทธิผลในทัศนะของ Halton	91
ภาพที่ 5	รูปแบบความมีประสิทธิผลของโรงเรียนของ Hoy & Miskel	93
ภาพที่ 6	ลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลตามทัศนะของ Woods & Orlik	94
ภาพที่ 7	โครงสร้างเชิงองค์ประกอบของนโยบาย	105
ภาพที่ 8	ความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติและขั้นตอนอื่นในขั้นตอนนโยบาย	115
ภาพที่ 9	แนวคิดการวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วมตามทัศนะของ วิโรจน์ สารรัตนะ	134
ภาพที่ 10	กรอบแนวคิดการวิจัย	141
ภาพที่ 11	ขั้นตอนของการวิจัย	144
ภาพที่ 12	แผนผังโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนบ้านท่าสำราญ	182
ภาพที่ 13	แผนผังโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร	185
ภาพที่ 14	แผนผังโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลจันทยานนท์	188